

Udtalelse om fem forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af samarbejdsaftaler mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Finland, Kongeriget Sverige, Kongeriget Norge, Republikken Østrig og Det Schweiziske Edsforbund og den europæiske plan til stimulering af økonomisk videnskab (SPES)

(91/C 31/11)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. juni 1990 under henvisning til EØF-traktatens artikel 130 Q, stk. 2, at anmode om Det økonomiske og sociale Udvalgs udtalelse om de ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Javier Velasco Mancebo som hovedordfører.

Det økonomiske og sociale Udvalg vedtog på sin 280. plenarforsamling, den 18. oktober 1990, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Med de fem forslag til Rådets afgørelse tilsigter Kommissionen — på grundlag af aftaler med hvert enkelt land — at medinddrage fem lande af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA) i iværksættelsen af den europæiske plan til stimulering af økonomisk videnskab (1989-1992) (SPES), som Rådet vedtog ved sin beslutning af 13. februar 1989⁽¹⁾.

1.2. Denne plan, der er af eksperimentel karakter og for øjeblikket har et budget på 6 millioner ECU⁽²⁾, tager sigte på opbygningen af et samarbejds- og udviklingsnet på EF-plan for økonomer på højeste faglige niveau og indgår som led i en række initiativer, hvis overordnede målsætning er at effektivisere EF's videnskabelige og tekniske potentiel til fordel for alle medlemsstaterne og på længere sigt at opbygge et ægte forskerfællesskab i et europæisk område uden grænser.

1.3. Planens vedtagelse har betydet, at målsætningerne og aktionerne inden for rammerne af planen til stimulering af forskersamarbejde og udveksling, der senest er vedtaget den 29. juni 1988⁽³⁾, men kun omfattede de eksakte videnskaber og naturvidenskaberne, nu er blevet udvidet til også at omfatte økonomisk videnskab.

1.4. SPES-programmets specifikke målsætninger og gennemførelsesbestemmelserne er beskrevet i bilag A til de fem samarbejdsaftaler.

1.5. SPES-programmet er blevet godkendt af ØSU, som i sin udtalelse af 28. september 1988⁽⁴⁾ fandt, at

det til trods for sine begrænsede mål på længere sigt burde kunne » medvirke til at styrke det videnskabelige potentiel i Europa på området økonomisk videnskab, bl.a. takket være et bedre samspil mellem de forskellige kompetente organer «.

1.6. I artikel 5 i Rådets beslutning bemyndiges Kommissionen til i overensstemmelse med Traktatens artikel 130 N at føre forhandlinger om aftaler med navnlig de europæiske lande, der har indgået rammeaftaler om videnskabeligt og teknisk samarbejde med Fællesskabet, med henblik på helt eller delvis at sikre deres medvirken i SPES-programmet.

1.7. Dette er tilfældet med de lande, der omfattes af de foreliggende fem forslag til afgørelse, idet der med disse er indgået rammeaftaler, som er godkendt ved Rådets afgørelse af 9. februar 1987⁽⁵⁾.

1.8. Samarbejdsaftalerne, der er vedføjet de forskellige forslag til afgørelse, indeholder navnlig bestemmelser om:

— Et finansieringsbidrag fra hvert af de pågældende lande til finansiering af det arbejde, der skal udføres under forskningskontrakter, og til afholdelse af udgifter i forbindelse med SPES-programmets tilrettelæggelse og drift.

Dette finansieringsbidrag, for hvilket reglerne er angivet i et bilag til teksten til de forskellige aftaler, er proportionalt med de pågældende landes bruttonationalprodukt. Bidraget anslås til 121 600 ECU for Finland, 215 400 ECU for Sverige, 114 600 ECU for Norge, 160 800 ECU for Østrig og 230 400 ECU for Schweiz.

— De rettigheder, enkeltpersoner og forskningsorganer i de fem lande har vedrørende indgivelse af forskningsforslag og indgåelse af aftaler herom med Kommissionen.

— Betingelserne for eventuelle genforhandlinger eller opsigelser af aftalerne.

⁽¹⁾ EFT nr. L 44 af 16. 2. 1989, s. 43.

⁽²⁾ Kommissionen fremlagde den 23. maj 1990 et forslag til Rådets beslutning, som navnlig tog sigte på at afsætte en ekstrabevilling på 4 millioner ECU til SPES-programmet. Dette forslag blev godkendt af ØSU den 19. september 1990 (ØSU's udtalelse 1059/90).

⁽³⁾ SCIENCE-programmet (1988-1992), EFT nr. L 206 af 30. 7. 1988, s. 34.

⁽⁴⁾ EFT nr. C 318 af 12. 12. 1988, s. 23.

⁽⁵⁾ EFT nr. L 71 af 14. 3. 1987, s. 29.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU godkender de fem forslag til afgørelse og ønsker at knytte følgende bemærkninger dertil:

2.2. ØSU bemærker som det første, at EFTA-landenes mulighed for at deltage i SPES-programmet er et led i en allerede veletableret politik for videnskabeligt og teknisk samarbejde med disse lande.

2.3. Dette samarbejde kommer bl.a. konkret til udtryk ved, at disse lande gives mulighed for at deltage i visse særprogrammer inden for forskning og teknologisk udvikling på vilkår, som afhænger af det pågældende programs art og af de til programmet knyttede rådsafgørelser. Disse vilkår er senest gengivet i store træk i Kommissionens meddelelse af 19. juni 1990: »Samarbejde med tredjelande om videnskab og teknologi«⁽¹⁾.

2.4. Lige som ved programmerne inden for miljø, medicinsk forskning og sundhed samt SCIENCE-programmet, som EFTA-landene allerede deltager i, har man i det foreliggende tilfælde valgt samarbejdsformen med fuld deltagelse.

2.5. Ud over den juridiske ramme, som disse aftaler falder ind under, finder ØSU det hensigtsmæssigt at påpege, at udviklingen af det videnskabelige og tekniske samarbejde mellem Fællesskabet og EFTA-landene indgår som led i et generelt øget samarbejde mellem Fællesskabet og disse lande, og dette skal ses i lyset af bestræbelserne på at skabe et økonomisk integreret Europa (EES) i overensstemmelse med Luxembourg- og Oslo-erklæringerne (henholdsvis april 1984 og december 1989), som Fællesskabets og EFTA-landenes ministre har vedtaget.

2.5.1. I Oslo-erklæringen anføres det således udtrykkeligt, at et styrket og udvidet samarbejde mellem Fællesskabet og EFTA-landene inden for rammerne af Fællesskabets programmer for forskning og teknologisk udvikling er et af de mål, der skal nås i forbindelse med oprettelsen af et økonomisk integreret Europa.

⁽¹⁾ Dok. KOM(90) 256 endelig udg.

2.6. I sin udtalelse om »Forbindelserne mellem EF og EFTA«⁽²⁾ har ØSU allerede slået fast, at oprettelsen af et økonomisk integreret Europa ikke må forveksles med en optagelse af EFTA-landene i EF. Det skønnes, at denne skelnen er af afgørende betydning i forbindelse med udviklingen af det videnskabelige og tekniske samarbejde, eftersom det i EØF-traktatens artikel 130 F er fastsat, at målet med Fællesskabets politik inden for forskning og teknologisk udvikling er »at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for den europæiske industri og at fremme udviklingen af dens internationale konkurrenceevne«.

2.7. ØSU støtter derfor fuldt ud Kommissionen, der i den meddelelse, der er omtalt i punkt 2.3, pegede på det nødvendige i, at der, i forbindelse med det videnskabelige og tekniske samarbejde med EFTA-landene, »foretages en afvejning af behovet for samarbejde og kravet om konkurrencedygtighed, da virksomhederne fra disse lande konkurrerer med Fællesskabets«.

2.8. Disse betragtninger ændrer ikke det forhold, at ØSU bifalder EFTA-landenes deltagelse i SPES-programmet, da denne deltagelse kun kan være til gavn for det europæiske forskningsfællesskab som helhed. Med disse betragtninger vil ØSU endnu en gang understrege sin frygt for, at processen hen mod skabelsen af et økonomisk integreret Europa, hvor det videnskabelige og tekniske samarbejde bør spille en større rolle, muligvis kunne indebære, at »visse lande kan drage åbenbare fordele af denne proces uden de nødvendige politiske og økonomiske modydelser«⁽³⁾.

2.9. ØSU opfordrer kraftigt Rådet til at tage højde for disse bemærkninger under udarbejdelsen af de konklusioner, som Rådet på sit møde den 29. juni 1990 besluttede at vedtage i nærmeste fremtid med hensyn til retningslinjerne for Fællesskabets fremtidige politik vedrørende det videnskabelige og tekniske samarbejde med tredjelande, herunder navnlig med EFTA-landene.

3. Særlige bemærkninger

3.1. ØSU henstiller endnu en gang på det kraftigste, at ordlyden i de omhandlede samarbejdsaftaler ændres på en sådan måde, at det udtrykkeligt fremgår, at rapporten om bedømmelse af de hidtil opnåede resultater, som ifølge forslaget skal udarbejdet i løbet af SPES-programmets tredje år, også forelægges ØSU.

⁽²⁾ EFT nr. C 182 af 23. 7. 1990, s. 33.

⁽³⁾ EFT nr. C 182 af 23. 7. 1990, punkt 3.5.

Bryssel, den 18. oktober 1990.

François STAEDLIN

Formand for

Det økonomiske og sociale Udvalg